

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 155/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/22/2024 z 29. októbra 2025 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania v civilnom spore.

II.

2. Okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa o zaplatenie 300 000 eur. Konštatoval, že túto čiastku sťažovateľ nepochybne poskytol žalovanému ako pôžičku. Vychádzal však z toho, že sťažovateľ a žalovaný uzavreli dohodu o náhradnom plnení záväzku z pôžičky, ktorá spočívala v tom, že žalovaný pár dní pred splatnosťou pôžičky previedol na sťažovateľa polovicu obchodného podielu v jeho obchodnej spoločnosti a bezodplatne na neho postúpil pohľadávku vo výške poskytnutej pôžičky voči tejto spoločnosti, keďže žalovaný pôžičku prijatú od sťažovateľa obratom poskytol tejto spoločnosti. Sťažovateľ oproti tomu žalovanému potvrdil, že sa vzdáva záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorými bola pôžička zabezpečená. Tieto zmluvy vypracoval príbuzný sťažovateľa. Sťažovateľ si po nadobudnutí obchodného podielu vyplatil z majetku obchodnej spoločnosti 565 000 eur, ktorá v časti 158 000 eur predstavovala čiastočné uhradenie postúpenej pohľadávky a vo zvyšku vrátenie iných peňažných vkladov sťažovateľa do spoločnosti.

3. Proti tomu podal sťažovateľ odvolanie. Uviedol, že okresný súd neprípustne rozšíril spôsoby zániku záväzkov o poskytnutie náhradného plnenia. Spochybnil použitie § 43 Občianskeho

zákonníka (ďalej len „OZ“), podľa ktorého účastníci sú povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov. Podľa sťažovateľa okresný súd pri výklade zmluvy o postúpení pohľadávky z toho na jeho ťarchu vyvodil vyslovene neuvedenú dohodu o zániku záväzku vrátiť pôžičku. Vo vzťahu k skutkovým zisteniam uviedol, že pohľadávka ku dňu jej postúpenia nebola krytá majetkom spoločnosti, keďže skutočná hodnota ním nadobudnutého obchodného podielu bola záporná a účelom bezodplatného postúpenia pohľadávky bolo motivovať ho vstúpiť do spoločnosti. Nadobudnutie obchodného podielu a pohľadávky preto nemohli byť ekvivalentom vrátenia pôžičky.

4. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa s jeho záverom o tom, že prevod obchodného podielu, ako aj bezodplatné postúpenie pohľadávky predstavovali zmluvu o náhradnom plnení zo zmluvy o pôžičke – danie namiesto plnenia (*datio in solutum*) prípustné podľa § 51 OZ. Rovnako sa stotožnil so záverom okresného súdu o tom, že hodnota obchodného podielu bola v skutočnosti vyššia, ako to tvrdí sťažovateľ. K argumentu sťažovateľa o bezcennosti postúpenej pohľadávky odvolací súd poukázal na to, že pohľadávka bola postúpená bezodplatne, preto žalovaný nezodpovedal za jej vymoženie. Vo vzťahu k hodnovernosti výpovede príbuzného sťažovateľa krajský súd uviedol, že k tomu prispel sám sťažovateľ, ktorý napriek tomu, že si musel byť vedomý toho, že zmluvy pripravoval jeho príbuzný, najprv nevedel uviesť, kto ju vyhotovil, a následne odkazoval na neurčitého právnik. K použitiu § 43 OZ krajský súd uviedol, že absencia výslovnej dohody o náhradnom plnení musí ísť na ťarchu sťažovateľa, ktorý zmluvy vyhotovil.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP vyvodil z nedostatočného vysporiadania sa s argumentáciou o neexistencii dohody o náhradnom plnení a súvisiacom nesprávnom použití § 43 OZ na jeho ťarchu, keďže krajský súd nešpecifikoval, výklad ktorých zmluvných ustanovení mal byť sporný. Krajskému súdu vytkol, že pri použití § 43 OZ nezohľadnil, že o prípravu zmlúv požiadali obe strany. Taktiež namietol, že hodnota obchodného podielu nemohla byť určená podľa výpovede svedka. Zároveň poukázal na to, že nominálna hodnota postúpenej pohľadávky nepredstavovala rovnocennú náhradu za jeho pohľadávku z pôžičky, čo potvrdzujú aj názory českého najvyššieho súdu. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP odôvodnil tým, že krajský súd nesprávne vyriešil dve právne otázky: (i) možno § 43 OZ použiť tak, že na ťarchu strany porušujúcej predzmluvnú povinnosť si súd domyslí v zmluve neuvedené skutočnosti a (ii) je vždy skutočnou hodnotou postúpenej pohľadávky jej nominálna výška.

6. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol. K vade zmätočnosti uviedol, že krajský súd dostatočne vysvetlil, ako na základe zámeny predmetu plnenia môžu nastať účinky splnenia záväzku aj bez predchádzajúcej dohody, a to tak, že dlžník na splnenie svojho záväzku ponúkne veriteľovi iné plnenie, než k akému je zaviazaný, a veriteľ to ako splnenie dlhu prijme. Uviedol, že krajský súd dostatočne sťažovateľovi vysvetlil, že bezodplatné postúpenie pohľadávky, pri ktorom postupca nezodpovedá za pravosť ani vymožitelnosť pohľadávky, vylučuje jej ekvivalenciu s pohľadávkou sťažovateľa zo zmluvy o pôžičke. K tvrdeniu o určení hodnoty obchodného podielu najvyšší súd konštatoval, že krajský súd postupoval prípustne, ak podľa § 387 ods. 2 CSP len odkázal na rozsudok okresného súdu. K použitiu § 43 OZ najvyšší súd zdôraznil, že krajský súd neriešil absenciu ustanovení o náhradnom plnení, ale toto ustanovenie aplikoval v kontexte toho, že to bol sťažovateľ, kto vyhotovil zmluvy.

7. K otázkam sťažovateľa najvyšší súd uviedol, že prvá otázka je skutkovou hypotetickou otázkou, keďže sťažovateľ predpokladá nezistené skutočnosti. Keďže sťažovateľ vyhotovil zmluvy, použitie § 43 OZ nebolo rozhodujúce, ale viedlo len k podpore úvah o dôkaznom bremene. K druhej položenej otázke najvyšší súd taktiež konštatoval, že ide o skutkovú otázku, pretože vyplynula z toho, že hodnota postupovanej pohľadávky bola individuálne dohodnutá, pričom jej výška zodpovedala výške sťažovateľom poskytnutej pôžičky. Keďže krajský súd dospel k zániku záväzku zo zmluvy o pôžičke nielen s ohľadom na uzavretú zmluvu o postúpení pohľadávky, od vyriešenia tejto otázky nezáviselo rozhodnutie krajského súdu. Najvyšší súd preto dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom podľa § 431 až § 435 CSP.

III.

8. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho dovolacími námietkami, keď poukázal na odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ opakuje svoje námietky z dovolania o použití § 43 OZ a nesúhlasí s tým, že postúpená pohľadávka predstavovala ekvivalent ním poskytnutej pôžičky. Namieta, že najvyšší súd nezohľadnil, že na príprave zmlúv sa mal podieľať aj žalovaný. Sťažovateľ ďalej namieta nesprávnosť záverov najvyššieho súdu v rámci ním položených otázok. Vo vzťahu k prvej otázke trvá na tom, že ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie súdov, pretože neidentifikovali žiadne sporné alebo nejasné ustanovenie zmluvy o postúpení pohľadávok, ale si ho sami domysleli. Odpovedi najvyššieho súdu na druhú otázku vytkol, že otázka skúmania bonity a vymožitelnosti postúpenej pohľadávky bola zásadná, pretože následne hodnotu oboch pohľadávok pokladali všeobecné súdy za ekvivalentné na účely nahradenia záväzku.

IV.

9. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, formalistická a aby bola čo najustálenejšia (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

10. Sťažovateľ naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP identifikoval v nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu. Vzhľadom na ustálený skutkový stav, keď sťažovateľ tesne pred splatnosťou pôžičky od žalovaného nadobudol obchodný podiel a pohľadávku, vzdal sa záložného práva zabezpečujúceho žalovanú pôžičku, následne svoju pohľadávku sčasti uspokojil z majetku spoločnosti, sú skutkové závery okresného a krajského súdu dostatočne zdôvodnené a nemožno dospieť k záveru, že by odôvodnením rozhodnutí okresného a krajského súdu boli porušené procesné práva sťažovateľa v miere porušenia jeho práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd pri posúdení tohto dovolacieho dôvodu sťažovateľa upriamil na jednotlivé časti argumentácie krajského súdu, v ktorých sa vysporiadal s jeho námietkami. Takýto prístup pri posúdení dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať

za svojvoľný a formalistický. To platí osobitne v tej súvislosti, že najvyšší súd sťažovateľovi vysvetlil, že krajský súd neriešil absenciu ustanovení o náhradnom plnení, ale toto ustanovenie aplikoval v kontexte toho, že to bol sťažovateľ, ktorý vyhotovil zmluvy.

11. To isté možno konštatovať aj vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP. Ako nesprávny nemožno pomenovať záver najvyššieho súdu, podľa ktorého použitie § 43 OZ nebolo rozhodujúce pre záver o zániku pohľadávky sťažovateľa. Sťažovateľ v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie použitia § 43 OZ, ako aj posúdenie určenia hodnoty pohľadávky. Pre právne závery okresného a krajského súdu o tom, že došlo k nahradeniu pôvodného záväzku novým, nebol rozhodujúci sťažovateľom tvrdý rozpor v dotváraní ustanovení zmlúv, ale konanie sťažovateľa, ktoré predchádzalo ich uzavretiu. Identifikácia významu právnych úkonov a s nimi spojených následkov nepredstavuje dotváranie neexistujúcich skutočností. Preto sa nejaví ako ústavne neudržateľný záver najvyššieho súdu, ktorý vyhodnotil sťažovateľom položenú prvú otázku ako skutkovú a hypotetickú. Keďže sťažovateľ si sám uhradil viac ako polovicu nominálnej výšky postúpenej pohľadávky a v konaní pred súdom uviedol, že v prevyšujúcej časti naďalej eviduje dlh voči spoločnosti, je logický a ústavne udržateľný záver najvyššieho súdu o tom, že druhá otázka nebola rozhodujúca pre záver rozhodnutia krajského súdu. Aj keď možno mať pochybnosti o závere najvyššieho súdu, že táto otázka bola skutková. Takýto prístup k posúdeniu dovolacích otázok vo výsledku nemožno považovať za svojvoľný alebo formalistický tak, že by mal za následok porušenie ústavných práv sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu